

LJUDSKI glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRUSKE OKRAJE

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Jože Petek —
Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Trg zmage 5 —
Poštni predal 52 — Čekovni račun: Narodna banka M. Sobota
541-90332-2 — Naročnina: celoletna 300 din, polletna 150 din,
četrtletna 75 din, mesečna 25 din — Tiska Mariborska tiskarna
Izhaja vsak četrtek

Štev. 26 — Leto IV.

Murska Sobota, 26. junija 1952

Cena din 6.—

DOGODKI zadnjih dni

Najvažnejši dogodek zadnjih dni, ki ga bogato obravnavajo v tujini, predstavljata brez dvoma obisk avstrijskega zunanjega ministra dr. Gruberja naši državi. Ne glede na najrazličnejša ugotovila, ki jih slišimo po svetu, pa velja za Jugoslovane ona resnica, ki so jo zapisali naši časniki ob njegovem prihodu v Beograd: da namreč pomeni prihod predstavnika sosedne države dokaz o vse tesnejših gospodarskih in političnih stikih med obema državama, ki se bodo z neposrednimi razgovori samo še poglobili.

Ze pred odhodom v našo državo je dr. Gruber tujim dopisnikom v Avstriji izjavil, da ne gre za kakršno koli novo smer v avstrijski zunanji politiki, temveč samo za nadaljevanje tega, kar je bilo započeto. O tem govore dokazi. Tako je n. pr. že 1. 1949 znala medsebojna trgovinska zamenjava 26 milijonov dolarjev ali 9,48 odst. jugoslovanskega uvoza ter 21 milijonov dolarjev ali 11,02 odst. našega izvoza. Ker se gospodarstvi obeh držav razen tega še ugodno dopolnjujeta, se bodo te številke še povečale. O tem govori tudi pred kratkim podpisani trgovinski sporazum.

Avstrijski zunanji minister je s predstavniki našega zunanjega ministrstva obravnaval med drugim lokalni promet na avstrijsko-jugoslovanski meji, avstrijski izvoz skozi našo državo do reškega pristanišča, zboljšanje turističnih vezí, ureditev manjšinskih vprašanj v Slovenski Koroški in na Gradiščanskem in verjetno tudi položaj okrog Trsta. V ponedeljek je že odstopal na Brione k maršalu Titu. Novinarski krogi menijo, da lahko pomeni tako hiter odhod na Brione, da so v jugoslovanskem zunanjem ministrstvu že ugodno rešili vsa vprašanja, ali pa tudi, da gre za vprašanja, ki jih avstrijski zunanji minister lahko uredi samo v razgovoru z maršalom Titom. Avstrijska vlada je v zadnjem času pokazala, da se resno namerava lotiti reševanja manjšinskih pravic Slovencev na Slovenskem Koroškem in Hrvahtov na Gradiščanskem. Ker drugih spornih vprašanj med obema državama ni, ni dvoma, da bodo razgovori avstrijskega zunanjega ministra z maršalom Titom v celoti uspeli.

V Galen je pričelo z delom 6. redno zasedanje Donavske komisije. Na prvem sestanku so med drugim sprejeli na dnevnini red jugoslovanske zahteve po reviziji poslovnika Donavske komisije in reorganizaciji tajništva. Namen jugoslovanskega predloga je, da iztrga neomejeno oblast iz rok tajnika, ki je vedno sovjetski predstavnik, ter omogoči, da pride do izraza volja malih obdonskih držav. Ker sede za isto mizo predstavniki sovjetskih satelitov Romunije, Madžarske in Bolgarije, ne kaže, da bi bil njen predlog sprejet. Jasno pa je, da bo jugoslovanska delegacija s svojim nastopom znova odkrila sovjetske imperialistične težnje na Donavi, kakor le storila že na vseh dosedanjih zasedanjih.

Italijanski pohlepneži po tujem so doživeli dva dokaj močna udarca. V Vidmu so priredili ob navzočnosti vrhovnega poveljnika Atlantskega pakta generala Ridgwaya, ki se je prejšnji teden mudil v Italiji, vojaško paradu. General si je moral z videmskega gradu ogledati tudi one kraje, ki so po italijanski imperialistični pameti »najbolj italijanski kraji, t. j. prizidejneni del naše Primorske, Trst in pa Istro. Toda kakor pravijo poročila, je do italijanske »vne« ostal precej ravnodušen... V istem mestu se je končal tudi proces zoper dva italijanska novinarja, ki sta s svojim pisanjem razžalila slovenskega župnika Kračina. Tožitelj Kračina je moral nanj čakati celi dve leti. Toda že drugi dan procesa je župnik nenadoma tožbo umaknil. Kakor kažejo okoliščine, sta ga škofjski ordinariat iz Vidma in predsednik sodišča z grožnjami prisilila, da se odloči za ta korak. Zbala sta se, da bi župnik Kračina sodišču predložil dokaze, ki zgovorno pričajo o raznarodovalni politiki italijanske vlade in vatikanskih krogov. Spet primer politike nasilja. De Gasperi je vlade in Vatikana!

V Londonu se bodo te dni zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije dokončno pomenili o stališču, ki naj ga zavzamejo do sovjetskih predlogov o enotnosti Nemčije. Sedaj, ko so tri zahodne sile podpisale z Zahodno Nemčijo tako imenovane glavne pogodbe in z njimi izpremenile dosedanje zasedbene statute, se Moskva trudi, da bi parlamentarni prizadetih držav pogodb ne potrdili. Gre tudi za pogodbo o vključitvi Zahodne Nemčije v zahodnoevropsko vojsko. Zato je predložila sestanek

Priprave za proslavo DNEVA VSTAJE Pohod partizanskih patrolj

Za proslavo Dneva vstaje pripravljajo po vsej Sloveniji pohode partizanskih patrolj, ki se bodo z zastavami prebijale skozi zasede in prepreke. Zastavo bo nesla ena patrolja čez ves teritorij svojega okraja, na meji okraja pa jo izročil patrolji sosednjega okraja. Tako bodo patrolje prenesle zastave v Ljubljano. Ker pa zadnje patrolje morajo prinesiti zastave v Ljubljano do Dneva vstaje, bodo pri nas patrolje nastopile svojo pot že 13. julija.

V soboškem okraju se bosta postavili dve glavni patrolji in sicer ena v Pincah pri Lendavi, ki bo dospela do Mure pri Srednji Bistrici, druga pa na tromeji, ki se bo prebijala do Petanjcev. Poleg teh glavnih patrolj bodo še stranske, ki se bodo spotoma priključile glavnima in sodelovale v napadu na sovražne postojanke, ki bodo patroljam zapirale pot. Stranske patrolje se bodo formirale v Mostju, Kobilju, Bogojini, Prosenjakovcih, Križevcih, Salovcih, Rogoševcih in Cankovi. Toliko patrolj bo omogočalo, da bo v njih lahko sodelovalo čim več prebivalstva. Precej prebivalstva pa bo sodelovalo tudi pri obrambi raznih postojank, skozi katere se bodo patrolje prebijale. (Podrobnosti o smereh patrolj in o sovražnih postojankah bomo objavili v prihodnji številki).

Podobne patrolje, kot se pripravljajo letos, so prvič ponesle zastave v Ljubljano lani za Dan vstaje. Zato imamo že nekaj izkušenj, odkrili pa smo tudi slabosti, ki jih letos ne smemo ponoviti. O teh je že razpravljala okrajni štab za pripravo patrolj, podrobno pa so se pogovorili tudi na zadnjem sestanku rezervnih oficirjev mesta Sobote preteklo nedeljo.

Poleg raznih tehničnih slabosti, katere je treba z dobrimi pripravami že vnaprej preprečiti, so razpravljali o množičnem sodelovanju v patroljah in obrambi postojank. Lansko leto so v patroljah sodelovali v glavnem le borci narodnoosvobodilne borbe in mladinci predvojaške vzgoje. Letos pa je treba pritegniti tudi druge organizacije in društva, saj je taka proslava stvar vsega našega ljudstva, slehernega državljana. V patrolje pa je treba pritegniti tudi čim več žena in deklet. Saj bo taka patrolja bojna formacija, ki bo imela tudi bolničarke in drugo osebje, kakor je bilo to dejansko v narodnoosvobodilni borbi. In koliko žena je sodelovalo takrat! Patrolje naj organizirajo tudi vozove za prevoz, konjenike in bicikliste. Važno pa je, da morajo vsi, ki bodo sodelovali v patroljah, izvrševati povelja komandnega kadra. Patrolje morajo izvrševati svoje naloge, kakor če bi bilo zares, ko bi imela opravka z resnim, zakletim sovražnikom.

Rezervni oficirji iz Sobote bodo pomagali organizirati patrolje in obrambe tudi po vaseh, o čemer so se pomenili in kar so obljubili na sestanku svojega kluba. Dolžnost rezervnih oficirjev, ki žive po vaseh, pa je, da sodelujejo s temi in pripravljajo vse potrebno. Prav tako naj resno sodelujejo pri pripravah in pomagajo komandnemu kadru, ki ga je postavil okrajni štab za posamezne patrolje in obrambe, vsi člani Zveze borcev in odborniki množičnih organizacij ter društev. Z resnimi in doslednimi pripravami bomo lahko zagotovili popoln uspeh letošnjih partizanskih patrolj.

Kar deževala dobronamerne zabavljice na račun ljudi, ki so svojim bralcem »pozabili« poslali njihovo glasilo. To je bilo v sredini junija, ko je »Ljudski glas« brez opravičila izostal. Z veseljem lahko danes ugotovljamo, da si je »Ljudski glas« utrl pot v prenekatere kmečke hiše, da je postal prijubljeni prijatelj naših frontovcev in kmečkih ljudi. Poglejmo v preteklost, v leto 1950! Takrat je markskateri bralec nakremžil obraz, ko mu je prodajalka ponudila lokalni časopis, skomignil z rameni in dejal, da ga prav malo zanima. A danes? Vprašajmo naše pismošče, postojmo pred ljutomersko časopisno prodajalno, in videli bomo, da kmečki ljudje zelo radi segajo po njem. Zakaj tudi ne bi? V njem najdejo novice iz domačih krajev, šalve zgodbičice, nasvete... Skratka: »Naš Ljudski glas« se je udomačil v kmečkih hramih kot dober svetovalec in nenadomestljiv prijatelj. Če pa se ob njem obregnejo nasprotniki naše ureditve, je to samo dokaz, da je zares glasilo delovnega ljudstva naših obmurskih krajev, njegovo orožje v boju proti vsem, ki hočejo motiti mirno ustvarjalno delo naših ljudi. Prav zaradi tega je pomembno njegovo vzgojno poslanstvo med množicami.

Širimo domači tisk „LJUDSKI GLAS v poslednjo hišo in vas...“

Ko sem se pred dnevi ustavil pred »Panonijo« v Ljutomeru, sem opazil številne bralce, ki so šli v časopisno prodajalno z zanimivimi vprašanji: »Ali nas »Ljudski glas« ne bo več obiskal? — Pa niso vujeca Balaza v Višdrumsko pokopali?« Neka žena je izjavila, da bo pogrešala domači časopis predvsem zaradi zanimivega podlistka »Bratova krič«, ki ga zelo rada prebira. Moram Vam povedati, da so

kar deževala dobronamerne zabavljice na račun ljudi, ki so svojim bralcem »pozabili« poslali njihovo glasilo. To je bilo v sredini junija, ko je »Ljudski glas« brez opravičila izostal.

Z veseljem lahko danes ugotovljamo, da si je »Ljudski glas« utrl pot v prenekatere kmečke hiše, da je postal prijubljeni prijatelj naših frontovcev in kmečkih ljudi. Poglejmo v preteklost, v leto 1950! Takrat je markskateri bralec nakremžil obraz, ko mu je prodajalka ponudila lokalni časopis, skomignil z rameni in dejal, da ga prav malo zanima. A danes? Vprašajmo naše pismošče, postojmo pred ljutomersko časopisno prodajalno, in videli bomo, da kmečki ljudje zelo radi segajo po njem. Zakaj tudi ne bi? V njem najdejo novice iz domačih krajev, šalve zgodbičice, nasvete... Skratka: »Naš Ljudski glas« se je udomačil v kmečkih hramih kot dober svetovalec in nenadomestljiv prijatelj. Če pa se ob njem obregnejo nasprotniki naše ureditve, je to samo dokaz, da je zares glasilo delovnega ljudstva naših obmurskih krajev, njegovo orožje v boju proti vsem, ki hočejo motiti mirno ustvarjalno delo naših ljudi. Prav zaradi tega je pomembno njegovo vzgojno poslanstvo med množicami.

Zato se ne smemo čuditi, če smo pred kratkim zaskrbljeni obstali pred vprašanjem: »Kaj storiti, da bo ostal prijatelj naših ljudi?« Zal imamo nemalo težav, ki govorijo proti tej odločitvi. Tudi časopisno podjetje mora posloovati po gospodarskem računu in se samo vzdrževati. Če upoštevamo to okolnost in prištevamo visoke izdatke za tiskarske usluge in papir, ki se je v zadnjem času precej podražil, bomo običajni pri ugotovitvi, da naš lokalni časopis pri sedanjih nakladi (nad 4.500 kodačev) zapisan le životarjenju. To pa še ni zadnja beseda! Med bralci pa imamo precejšnje število rednih naročnikov, ki list prejemajo, vendar se niso poravnali svojih obveznosti do izdajatelja. Potemtakem je bilo treba najti izhod iz zadrege, ki jo občutijo predvsem naši redni bralci, ljudje, ki želijo, da bi list tudi v bodoče izhajal in obveščal javnost o življenju v našem Obmurgu.

Na področju ljutomerskega okraja je »Ljudski glas« precej razširjen, saj ima nad 1.500 rednih bralcev. Napačno pa bi bilo trditi, da je naš prijatelj v vsaki vasi, v poslednjem kmečkem hramu. Iz statistike je razvidno, da ima najmanj naročnikov na področju bivšega radgonskega okraja (občina Ivanjci 1 naročnik, Apače 35 bralcev, Rad-

gona 29 naročnikov. Videm ob Ščavnici 11 naročnikov). Da so se frontne organizacije v teh občinah premalo zanimale za lokalni tisk, je na dani. Prav izkušnje iz občine Radenci, kjer so postarji pridobili več novih naročnikov, nam dokazuje, da kmečki ljudje radi čitajo lokalni časopis. Prepričani smo, da bi tudi v ostalih občinah našli mnogo bralcev in rednih naročnikov, če bi Fronta bolj propagirala lokalni tisk med svojimi člani. V Babincih je po zaslugi Fronte vsaka hiša naročila »Ljudski glas«. Tudi Franček Vajs iz Kokoric se ni ustrašil poti v kmečke hiše, saj je med svojimi sovaščani pridobil 13 naročnikov. Pohvaliti je vne-mo frontnih organizacij in posameznikov v Ljutomeru (104 naročniki), na Cvenu (12), v Rincetovi grabi (17), pri Kostanju (10), na Razkrižu (14), v Šafarskem (13), v Globoki (13), na Kogu (11), v Lahoncih (16), v Milakovcih (11), na Runcu (12), v Ključarevcih pri Ljutomeru (13), v Cezanjecih (14) itd., ki so dosegli zavidljive uspehe pri širjenju lokalnega tiska. Med občinami je na prvem mestu Ljutomer s 600 bralci, sledijo pa ji občine Razkrižje s 55 naročniki, Ivanjkovci s 84 naročniki, Križevci z 88 naročniki itd. Ze skromni podatki nam torej odkrijejo frontne organizacije, ki so več ali manj uresničile svoje obveznosti do tiska, ne da bi čakale na obvezna navodila.

Ugotovili smo že, da je izdajatelj lokalnega časopisa v precejšnji stiski za obratna sredstva, ki naj mu omogočijo nemoteno poslovanje v korist svojih naročnikov. Kako mu bomo pomagali? Na pobudo okrajnega vodstva Fronte bomo v juliju organizirali teden lokalnega tiska z geslom: »Podvojimo število rednih naročnikov »Ljudskega glasu«! V tej hvalni akciji naj bi sodelovale vse naše frontne organizacije, zlasti v krajih, kjer je list slabo razširjen. Njim bodo priskočili na pomoč tudi člani kluba dopisnikov, postarji in ljudski gasilci. Gasilska organizacija se je že odločila, da bo med svojimi člani pridobila 200 novih naročnikov. Tudi sindikalne organizacije bodo tekmovalle pri širjenju lokalnega tiska. Pripravljali odbor poziva vse množične organizacije na tekmovalje, želeč jim mnogo uspeha v tednu tiska. Med drugim je tudi sklenil, da bo nagradil najboljše tekmovalce in jih pohvalil v stolpcih lokalnega časopisa.

KRATKE VESTI

V Litostroju v Ljubljani je ob stari tritonski električni peč pretekli teden prvič zagorela nova šesttonska električna peč. To je največja peč take vrste v Jugoslaviji. Odslej bodo lahko vlivali tudi nad 15 ton težke odlivke.

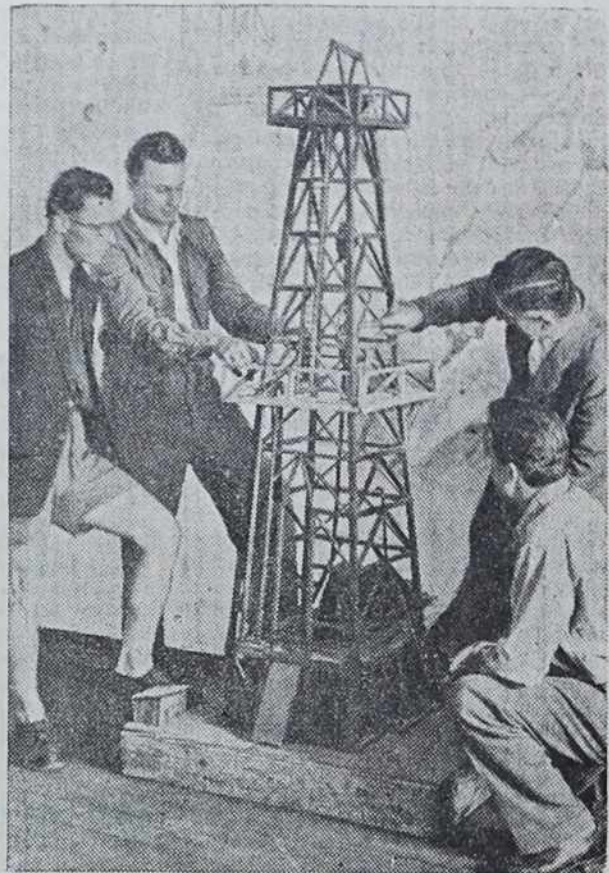
V tovarni parnih kotlov v Zareču dokončujejo prvo kolono za degazolizacijo plina, ki bo postavljena v Lendavi. V delu je 6 takih kolon, ki so visoke

25 do 35 m. To so prve kolone, izdelane v naši državi.

Na prvi povojni razstavi naše letalske industrije v Beogradu je razstavljenih 12 tipov letal, eno vojno jadralno letalo in štiri originalna športna jadralna letala. Naša letalska industrija je pred vojno le popravljala vojna letala, danes pa izdeluje že tudi najmodernejša borbena letala.

Mladinci rudarske šole Proizvodnje nafte v Lendavi pri pouku. V šoli proučujejo vrtni stolp na šolskem modelu, ki je visok le eno tri-desetinko naravnega.

V Soboti so ustanovili Okr. zadružno zvezo

Reorganizacija kmečkega zadružništva — nadaljni korak k socialistični preobrazbi vasi — Več samostojnosti kmetijskim zadrugam — Kaj narekuje stanje živinoreje pri nas

V soboto, dne 21. junija, je bil v Soboti ustanovni občni zbor Okrajne zadružne zveze. Zbor je združil oba dosedanja okrajna zadružna foruma v Prekmurju. Kot gostje so prisostvovali zboru: tov. Peternel, predstavnik republiškega zadružnega foruma; predsednik OLO tov. Sabjan, zastopniki MLO in ostali množičnih organizacij.

Uvodno poročilo o delu OZKZ je podal predsednik tov. Kelhar, v diskusiji pa so se oglašili tovariši Sabjan, Peternel in večje število zadružnikov iz vasi. Kljub živahnemu razpravljanju je bila diskusija — to velja za delegate s terena — enostransko usmerjena največ na trgovsko poslovanje zadrug, primanjkljaje, izgube itd. Zelo malo pa so obravnavali o gospodarski dejavnosti zadrug, o delu sadjarskih, živinorejskih, poljedelskih, strojnih in drugih odsekov. Zelo živo je bilo zanimanje za reorganizacijo zadružništva, saj ponekod tolmačijo nove reorganizacijske ukrepe kot razpuščanje in likvidacijo zadrug, povratek na staro itd. Ni treba posebej omenjati, da imajo pri tem prste bviši vsaki veljaki in njim podobni. Bistvo reorganizacije zadružništva je v tem, da odpravljamo poedine slabosti in šibike strani, ki jih je opaziti v poedinih naših zadrugah. Gre za organizacijsko utrditev kmetijskih zadrug, ki se bodo z novo obliko široko približale našemu kmetu. Danes bismo bitko za resnični napredek našega kmetijstva in zadružništva, zato nam ne sme biti vseeno, kdo upravlja naše zadrug in kako jih upravlja. Praksa kaže, da imamo ponekod zadrug, ki ne predstavljajo zdravih žarišč našega zadružništva; zato bo potreba take primere temeljito prenesti ter jih čim prej postaviti na zdrave temelje.

Živahna trgovina v preteklem letu

Po sprostitvi obvezne oddaje se je vidno izboljšalo poslovanje v večini kmetijskih zadrug v Prekmurju. Poedine zadrug se uspešno trgovala z zamejstvom ter si za devize nabavile poljedelske in druge stroje. Med najbolj agilnimi je KZ Prosenjakovci, ki si je nabavila več strojev, KZ Cepinci, ki ima razen strojev, delavnice, kina, svoj lasten avto, KZ Belinci, ki je v krajšem času odposlala 20 vagonov živine itd. Splošna bilanca zadrug v okraju pa dokazuje, da vse zadrug niso šle po poti prosenjakovske in podobnih. Nekateri so še naprej živinarje pri razdeljevanju blaga, ne da bi izkoristili ugoden položaj, ki je nastal po sprostitvi obvezne oddaje. Če računamo, da so zadrug dosegle pri odkupu poljskih pridelkov le eno četrtino od prometa prodaje blaga, je to vsekakor nezadovoljivo. Povprečni promet ene KZ znaša v preteklem letu le 3.846.000 din ali na 1 uslužbenca preračunano 1.009.000 dinarjev, kar da bruto dohodek na 1 uslužbenca nekaj nad 18 tisoč dinarjev. Jasno je, da tako delovanje povzroča nedelavnim zadrugam izgubo. Če hoče zadruga kriti režijske stroške, mora doseči vsaj 3.800.000 din prometa na 1 uslužbenca. Takšen promet se z dobrim poslovanjem da doseči, saj je šlo n. pr. v preteklem letu mimo zadrug okrog 300 milijonov din za kmetijske pridelke, ki so jih odkupili razni odkupovalci.

Prvi uspehi živinorejskih odsekov

Prekmurjski kmet si ne more predstavljati dobrega gospodarstva brez močnejše živinoreje. To mu omogočajo ugodni pogoji — sočna pašna, dobra krmena baza itd. Po sprostitvi obvezne oddaje mesa se zanimanje za živinorejo v Prekmurju razveseljivo stopnjuje. Trenutno stanje v živinoreji nam sicer kaže, da imamo živine številčno dovolj, ne dosegamo pa zadovoljivih uspehov v proizvodnji. Odkar je posvečala OZKZ večjo skrb delovanju živinorejskih odsekov in odborov, so bili doseženi že lepi uspehi. V rodovnik je sprejeto 2143 goved, kar nam daje trdno osnovo za nadaljnjo selekcijo in vzrejo dobrega naraščaja. Zadrugniki samoiniciativno kontrolirajo molznost pri 713 kravah.

Pomemben uspeh so v okraju dosegli z ustanovitvijo postaje za umetno oplemenjevanje govedi. Zadnja kontrola živine je namreč pokazala, da rede kmetje v Prekmurju okrog 27 odst. jalovih krav, kar predstavlja milijonsko škodo v našem gospodarstvu. Ze letos bodo umetno oplodili okrog 1000 krav, prihodnje leto 3000, naslednja leta pa računajo že na 5000 krav. Postaja vzdržuje najboljše plemenske bibe, tako je pričakovati od umetnega osemenjevanja prvovrsten rodovniški naraščaj, v kolikor so krave rodovniškega porekla. Živinorejski odseki stopnjujejo borbo proti tuberkuloznosti in spolni okužbi govedi; saj te bolezni povzročajo občutno škodo živinorejcem v Prekmurju.

Splošna razdrobljenost, ki je tako značilna za Prekmurje, ustvarja živinorejcem nemale težave, kako dati živini — to velja predvsem za baitaria in malega kmeta — dovolj pašne. Kmetijske zadrug z vaškimi skupnostmi bi lahko pri tem mnogo pripomogle. Treba bo tudi misliti na izboljšanje travnikov in gradnjo silosov. Živinoreja v Prekmurju ima vse pogoje, da se s pomočjo kmetijskih zadrug razvije iz sedanjega zaostalosti v visokoproduktivno gospodarsko panogo.

Poglejmo resnici v oči

Prva leta po zadnji vojni so bila za našega Prekmurca zlata doba, ko se je prodalo vse za drag denar. Konjunktura nekaterih živilskih proizvodov je zamamila prenekaterega kmetiča, da je raje pustil pošteno delo ter se lotil donosnejšega posla — prekupčevanja.

Danes se razmere vidno spreminjajo. Trg postaja iz dneva v dan bolj založen, cene vidno padajo. Prihaja čas, ko začnemo tudi naši kmetje premišljevat, ali se še splača vztrajati na tistih krpah zemlje, ki prinašajo komaj za življenje. To je stvarnost, ki stopa vedno bolj v ospredje. Poglejmo številke! Računamo, da živi v Prekmurju nekaj manj kot 100 tisoč prebivalcev, kar pomeni, da odpade na 1 prebivalca le 1 ha zemlje. Jasno, da takšno razdrobljeno kmetijstvo ne more donosati večjih koristi, saj so stroški obdelovanja višji od vrednosti pridelkov.

To nam narekuje čim hitrejšo preobrazbo našega kmetijstva. Pri tem bodo kmetijske zadrug odigrale glavno vlogo. Nujno bo treba iti po poti zadrug v Prosenjakovcih, Kramarovicah in drugih, kjer stroji izpodrivajo ročno delovno silo. Strojce imamo v glavnem že toliko, da se jih lahko poslužujejo vsi kmetovalci, predvsem pri setvi, žetvi in drugih važnejših opravilih. Važno vlogo imajo tudi semenski odseki, ki bodo zadrugnikom dobavljali selekcionirano seme, razkužila itd. Končno bo dolžnost zadrug, da usmerjajo proizvodnjo po potrebah trga, ne pa da kmetovalci še naprej goje vse mogoče idole in nekdote kulture, kar slabi gospodarsko moč poedincev in celote. V goriških

predelih imajo posebno ugodne pogoje sadjarski odseki, saj je sadje glavni vir dohodkov.

Na podlagi poročil in diskusije je zbor zadrugnikov sprejel vrsto sklepov, ki bodo služili zadrugam kot napotilo za bodoče delo. Da bi v bodoče bila čim tesnejša povezava med zadrugami iz OZZ, je zbor zadrugnikov izvolil posebne odbore, ki se bodo neposredno poglabljali v delo zadrug in sicer: sadjarski, živinorejski, izvoz in uvoz itd. Nove naloge pa so dobile tudi žene-zadrugnice, ki bodo skrbale za razvoj domače obrti, perutinarstva in druge postranske panoge gospodarstva.

SAMOVOLJA

v škodo delavcev

lavcev ne da bi se uprava predhodno posvetovala z OSS.

Brez dvoma je predstavljal prehod naših lokalnih podjetij na samostojno gospodarjenje dokaj trd oreh. Z dobro voljo delovnih kolektivov, ki so znali poiskati skrite rezerve, obenem pa izboljšati kakovost izdelkov, so te težave kmalu premagali. Trenutno stanje pa je narekovalo, da so poedina podjetja morala opustiti nekaj delavcev. S sodelovanjem sindikalnih podružnic so bili opušteni predvsem tisti delavci, ki so imeli poleg zaslužka še manjša posestva v okolici. Treba pa se je ustaviti pri primerih, ko so bili opušteni izrečni nezakonito, brez vednosti OSS, neredko pa tudi brez sodelovanja sindikalne podružnice. Kako bi drugače prišlo od tega, da je mestno podjetje »Pečarstvo« opustilo nezakonito ženo čeprav je takšen postopek nezakonit. Noseče žene-uslužbenke so protizakonito opustili tudi v KZ Lendavi in Mačkovcih, kar jasno dokazuje slabost upravnih odborov in poedinih uslužbenec, ki niso seznanjeni niti z našimi najosnovnejšimi zakoni. Elektroinštalatersko podjetje v Soboti pa je pred kratkim opustilo več de-

ALI NAJ DVAKRAT PLAČAM DAVEK NA PROMET?

Ze nad 3 leta delam kot čevljar za podjetje »Obutev« v Murski Soboti. V pogodbi, ki sem jo sklenil z delodajalcem, je zapisano, da sem dolžan podjetju plačati davek na promet v višini 40% od letnega prometa, ki ga ustvarim v njegovo korist, delodajalec pa se je obvezal, da bo omenjeni davek poravnal pri pristojnem okrajnem ljudskem odboru.

Pred kratkim sem sprejel od finančnega urada pri OLO v Ljutomeru pismo odločbo o odmeri davka na pro-

met. Povedati moram, da so me številke zelo iznenadile. V tej odločbi stoji zapisano, da sem imel 185.000 din prometa. To je popolnoma prav! Nikakor pa se ne morem strinjati z odmero davka, saj so mi v to vsoto zaračunali tudi promet v znesku 108.312 din, ki ga je izkazalo podjetje »Obutev« in tudi od njega plačalo predpisani davek. Po tem krivkitem računu terjajo od mene plačilo 4428 din, čeprav jim dolgujem samo 2167 din, upoštevajoč vplačano akontacijo in od podjetja »Obutev« poravnani davek na promet. Ker sem se čutil prizadetega, sem se oglašil na finančnem uradu, kjer me je uslužbenec po daljšem prepiranju odslavljal z besedami: »Kaj sitnarite, pritožite se, pa bomo morda kaj ukrenili!«

Ze sam način, kako se odpravi človeka, ki išče zadoščenja in pravice, ni vreden ljudskega uslužbenca, ki je dolžan vpludno odgovarjati svojim strankam in jim tudi dajati zaprosene nasvete. Drugo pa je seveda moja odločba, ki me sili k temu, da na tem mestu vprašam: Ali bom res moral dvakrat plačati davek na promet?

KDO JE PREDSTAVNIK FRONTE V RENKOVCIH?

Precej časa je preteklo od zadnjega obnega zbora naše frontne organizacije. Takrat smo si izvolili tudi novi odbor, ki naj bi bil delavnejši od starega. Toda pretekli so meseci, odbor pa se še ni sestel. Stari sekretar, ki je bil na zadnjem obnem zboru razrešen svojih dolžnosti, še vedno predstavlja našo organizacijo in hrani knjige, spiske in druge stvari, last organizacije, ker v novem odboru ni niti enega človeka, ki bi te stvari hotel prevzeti.

Kdo je torej predstavnik Fronte v Renkovcih? Bivši sekretar vaškega odbora pravi, da je on bil razrešen, zato ne more predstavljati organizacije. Novi odbor pa menda noče, zato se ne sestane in ne prevzame svojih dolžnosti.

Kdo je kriv takega, za vse renkovske frontovce sramotnega stanja? Brez dvoma, da so največ krivi člani sedanjega odbora, katerega pa deljansko ni. Zakaj so pristali na kandidaturu, zakaj so se pustili izvoliti, če niso bili pripravljeni delati? Ali pa so morda nekateri storili nalašč, da bi v samem odboru s svojo nedelavnostjo ali zaviranjem mrtvičili delo organizacije? Krivi pa so tudi člani organizacije, zakaj dovoljujejo, da takšni ljudje nosijo naziv odbornikov. Če so na obnem zboru tako nesrečno izbrali, zakaj ne bi sklicali izredni občni zbor in si izvolili nov odbor izmed ljudi, ki bi bili pripravljeni voditi frontno organizacijo v korist vseh članov in vaščanov. en.

Bučkoreh so pohralili zaslužne matere

Občinski ljudski odbor v Bučkovcih je v »Tednu matere in otroka« povabil v goste zaslužne matere, ki so porodile deset in več otrok in jim izročil pohvalne diplome. Na kulturni prireditvi so nastopili domači pionirji in se predstavili svojim mamicam s pestrim sporedom: z deklamacijami, pesmimi in prizorčkom »Na mamičinem grobu«.

Prisotne žene so z zanimanjem poslušale tov. Vojskovo. Ki jih je pozdravila z bodrilnimi besedami: »Naša ljudska oblast skrbi za mater in otroka. Letos se je spomnila tudi na vas, matere, ki ste svojemu ljudstvu darovale po deset in več življenj. Ni bilo lahko vzgojiti toliko število otrok. Nešteto uric trpljenja, skrbi, žalosti, pa tudi veselja ste morale preživeti, prej ko ste jih postavile na noge. Spremitve danes skromno priznanje za vso požrtvovalnost in ljubezen, ki ste jo izkazale mlademu naraščaju. Naj vam bo v spomin na čas, ko ste vestno izvrševale svoje materske dolžnosti, vzpodbuda za nove napore pri vzgoji otrok. Poskrbite, da bodo Vaši otroci zdravi in dobri držav-

ljani. Uresničile ste veliko družbeno nalogo v plemenitem materinstvu, zato sprejmite iskrene čestitke vseh občanov, ki so vam hvaležni za vso človečansko poslanstvo.« Presrečen sprejem je dosegla 18 mater, ki so tokrat prejele za služena priznanja. Po kulturnem sporedu je tov. Vojskova imela predavanje o vzgoji otrok.

Ko se spominjamo zaslužnih mater, ne smemo pozabiti na Belšakovo mamo iz Moravca, ki je svoje otroke dobro vzgojila in za časa okupacije izgubila sina Frančka — žrtev pobselnih fašistov, ki je padel kot talec pri Ribičevem mlinu v Cezanjevcih. Hanželova mati iz Moravca, ki jo je visoka starost priklenila na posteljo, pa je svojim obiskovalcem, ki so ji na domu izročili priznanje in priboljšek, dejala: »Nisem mislila, da se bo še kdo spomnil na mene. Bili so časi, ko so nas zaradi otrok zasramovali in zapostavljali. Zdaj vidim, da ljudska oblast skrbi za mater, da je materinstvo v čast in ponos sleherne slovenske žene.« I. R.

Brezvestni mojstri izkoriščajo vaience

Sedaj, ko je Gomboš pred izpiti, naenkrat mojstrove pritožbe o nezmožnosti vajenca itd. Da bi vsa reč bolj držala, se je mojster oborožil z neko pričo — sicer ni kovač, pač pa razpolaga z dolgim jezikom — ki je povedala na okraju, da vajenček — nebodigatreba — nič ne zna in da ne bo nikoli kovač. Kmalu za tem pa je prišel kovaški mojster iz Marjanec — pri njem je vajenec Gomboš nekaj časa delal — ter izjavil, da je vajenec dobra moč in da ga je voljan takoj sprejeti.

Svojega vajenca pa se je hotel znebiti — menda ga je že odpustil? — čevljarji mojster Nemeš iz Sobotne. Vajenec mu je delal 7 mesecev, sedaj pa je naenkrat postal nezmožen. Tisto o neizplačanih 16.192 din, ki bi jih moral izplačati vajencu za vse mesece na le seveda zamolčal, pa tudi to, da mu je vajenček v času najhujše zime prenašal iz oddaljenega mesta drva itd.

Takih primerov bi lahko našli še več, vsi ti pa dokazujejo, da so se pri nekaterih obrtnikih vgnezdili nezdružni odnosi do obrtniškega naraščaja kar je treba vsekakor ostro obsoditi. Dolžnost obrtnikov je, da sami ožigosajo take in podobne slučaje, ki škodujejo tudi poštenim obrtnikom v okraju. Inšp.

Trije novi traktorji za zadrug sohoškega okraja

Preteklo sredo so pripeljali v Sobotu tri nove traktorje znamke »Steyr« za naše kmetijske zadrug. Kdo jih bo dobil, še ni določeno, razen enega, katerega bo dobila kmetka delovna zadruga Kramarovič za nagrado, ker je v medzadrugnem tekmovanju bila v Sloveniji med tremi najboljšimi. Ostala pa bosta prodana kmetijskima zadrugama. Traktorje želi kupiti več zadrug. KZ Benica pravi, da ima že pripravljenih nad 600 tisoč din za traktor. Tudi KZ Lendava se poteguje in Puconci si želijo traktor. Gotovo jih bomo letos lahko nabavili še več.

Ljutomersko čebelarstvo se je pomladilo

Pred kratkim so v Ljutomeru zborovali člani čebelarstva društva, prisotni pa so bili tudi čebelarji-nečlani. Na sestanku so med drugim ugotovili, da se je društvo v zadnjem času precej uveljavilo med čebelarji in se pomladilo z novimi člani. Čeprav se nekateri starejši čebelarji prizadevajo da bi odvrgli mlade ljudi od čebelarjenja, se je društvo okrepilo predvsem z mladimi člani, ki se zanimajo za vzgojo in vzrejo matric ter so pripravljeni gojevati se za napredek v čebelarstvu. Brez dvoma ne bodo čebelarili tako kakor tov. Sterman, ki je sicer izkušen čebelar, vendar

so mu koristi čebelarstva skupnosti deveta briga. Člani so tokrat ostro obsodili posameznike, ki so se včlanili v društvo zgolj zaradi osebnih koristi. Nekateri čebelarji iz Boleheneč so n. pr. napisali pristopne izjave, ker so si hoteli zagotoviti ugodnosti pri dodeljevanju področij za pašo. V društvu se redkokdaj oglašilo, ne zmenijo se za članske posvete, še manj za iskreno sodelovanje s čebelarji, ki se prizadevajo pri strokovnem delu za napredek v čebelarstvu. Oddto tudi upravičeni očitki poštenih čebelarjev: »Zakaj eni gradijo, drugi pa podirajo?« Potemtakem se pač ne moremo čuditi, če je lanski pregled čebelnih družin pokazal, da se pri nekaterih čebelarjih pojavljajo nevarne bolezni čebel, kakor griža, gniloba itd. Zaradi dobička hočejo posamezniki obdržati monopol v čebelarstvu, zapostavljajo mlajše člane in ljubosumno čuvajo svoje izkušnje, pridobljene v večletni praksi. Izgleda, da se bo moralo društvo odkriti sebičnejšev in na njihovo mesto povabiti poštenjake, ki bodo znali uravnati svoje dele v skladu z društvenimi načeli in pravicami.

Na prošnjo čebelarjev se je sestanka udeležil tudi tov. Vlado Rošec, priznani strokovnjak in urednik »Slovenskega čebelarja« iz Ljubljane, ki je članom poljudno predaval o vzreji in negi najboljših matric. Priporočal je zlasti selek-

cijo čebel. Za naše razmere je najbolj primerna kranjska čebela, ki se odlikuje po svoji pridnosti in donosnosti. Povedal je, da imamo v Sloveniji 20 plemenitih postaj, kjer z izbranimi troli oplemenjujejo neoprašene matice. Tem gospodarskim ustanovam se je v zadnjem času pridružila tudi plemenitna postaja v Ljutomerskem okraju. Čebelarji so bili v tiskih za prostor, vendar so ga naposled našli na področju KLO Grosuščak, v takimenovan »Peklu«. Razumljivo, da so se nekateri čebelarji temu ukrepu upirali, zato je društvo imelo nemalo težav, prej ko je preprizato tamkajšnje prebivalce, kakšne koristi bodo imeli od izbora čebel. No, naposled so se zednili. Ovrtna skupščina je z odlokom proglasila to ozemlje za zaščitno področje in z denarno podporo nagradila društvo. Plemenitna postaja je dobila ime »Pekla« družine izbranih matric pa bodo imenovani »Pleške družine«. Tov. Rošec je izrazil željo, da bi bila ta plemenitna postaja med najboljšimi čebelarstvi ustanovami v Sloveniji.

Popoludne so si člani ogledali čebelnjak na domačiji tov. Pihlarja in poslušali praktične nasvete tov. Rošeca, ki jih je seznanil predvsem z izboljšanim v svojem čebelarstvu. Škoda je, da se članke niso udeležili vsi zborujoči čebelarji. -ga-

Mojster - samouk bo razstavljal na Prekmurškem tednu

Prosenjakovčani se pridno pripravljajo na Prekmurjski teden. Nekateri ljudje so sprožili celo misel, da bi pred Prekmurskim tednom priredili občinsko razstavo, na kateri bi razstavili tudi kmetijske pridelke. Za to je dala mnogo pobude kmetijska zadruga. Vendar je vprašanje, kako bi taka razstava uspela zaradi zgodnjega letnega časa, ker razen žit ne bi bilo nobenih poljskih pridelkov. Zato bi bil primernejši čas za tako razstavo poznejše, jeseni. Treba pa je delati na tem, da ta pobuda ne bo pozabljena. Na razstavi Prekmurškega

tedna bodo dobili mnogo izkušenj, kako pripraviti razstavo. Saj bodo razstavljali kmetijske pridelke in izdelke domače obrti. Razstavljal pa bo tudi mojster-samouk (lahko ga imenujemo mojstra, čeprav nima mojstrskega izpita, ker to pokaže s svojim delom), ki ve izdelovati mnoge lepe in dragocene stvari. Med drugim je naredil radio aparat, ki je tako majhen, da ga je lahko vtakniti v žep. Pred vojno pa je izdelal kitaro, katero je tudi razstavil. Izdeluje pa tudi krasne nože, vžigalnike in drugo.

DROBNE VESTI IZ OBMURSKIH KRAJEV

NAJ DELI RDEČI KRIZ

Po naših evangeličanskih cerkvenih občinah je bilo mnogo negotovanja in več raznih pritožb zaradi delitve blaga, ki ga je pošiljala evangeličanska verska skupnost v Ameriki evangeličanskim vernikom pri nas. Da bi se odpravile take nepravilnosti, je bilo sklenjeno med Rdečim križem in evangeličansko cerkvijo, da bodo pri razdeljevanju sodelovali tudi predstavniki Rdečega križa.

★

PODGORJE. — Pred dnevi je v naši vasi izbruhnil požar, ki ga je povzročila štiriletna Anica Francova. Igračkala se je v šupi z vžigalnicami. K sreči so sosedje takoj zapazili ogenj in poklicali na pomoč domače gasilce, ki so požar pravčasno zadušili. Zgorelo je le nekaj slame. Večje škode ni bilo. To je spet resen opomin našim materam: »Vžigalice niso za otroke!«

LJUTOMER. — Pred kratkim je bilo v Ljubetini pri Celju tekmovalje gasilskih enot za prvenstvo v republiki. Nastopilo je 18 najboljših gasilskih desetlin, ki so tekmovali v treh kategorijah: z B-čevmi, A-čevmi in ročno brizgalno. Iz Obmurgje so se tekmovalnja udeležile tri desetline: moška desetina iz Ivanjkovec v B-kategoriji, desetina iz Murske Sobotje v C-kategoriji in desetina iz Martjanec z ročno brizgalno. Kakor da bi se domenele, so zasedle četrto mesto v svojih kategorijah. Na prvem mestu pa so bili gasilci iz Ilirske Bistrice, Pobrežja in članice iz Topole. Domači gasilci so se zelo potrudili in se veselili vrnili v svoje čete, saj so kljub ostri konkurenci zasedli častno mesto med tekmovalci.

BORACEVO. — Predzadnje nedeljo so pri nas nastopili domači gasilci in gostje iz Radenc ter s Kapele, ki so se pomerili v prostih vajah. Po nastopu je zastopnik okrajne gasilske zveze izročil starejšim gasilcem zaslužene značke za dolgoletno službovanje v gasilstvu. Naše društvo še nima svojega gasilskega orodja, niti orodja. Zato so člani obljubili, da bodo letos začeli zidati gasilski dom. Pripravljajo pa se tudi na sektorske vaje in bližnji republiški gasilski festival.

Dragotinski vrh. — V ponedeljek 16. junija popoldne je močno neurje zahtevalo žrtev. Andrej Matko je med vihto hotel zapustiti stanovanje in ko je prestopil hišni prag, je udarila v njega strela in ga pri priti ubila.

Jeruzalem. — Predzadnje nedeljo so na državnem posestvu doživeli kaj ne-navadnega dogodek. Delavec Franc Puklavac, ki je prišel vinjen iz Ljutomerja, se je hotel obesiti. Speljal je na češnjevo drevo in skušal izvršiti samomor. Ker so mu izletniki iz Murske Sobotje preprečili namero, je zbežal za bližnjo skladovnico lesa in se tam obesil. Na srečo je prišel v bližino skladovnice sodelavec Herga, ki je zaslišal hropenje, stopil za skladovnico in opazil na vrvi visečega Puklavca. Takoj je vzel nož, prerezal vrvi ter rešil obesencevo življenje. Puklavac je znan pretepač in pijanec, ki se je že nekajkrat znešel nad svojo ženo in njeno materjo. Z zaradi svojega zadržanja je bil že večkrat opozorjen, da preneha kaliti družinske razmere, toda vsi nasveti so bili zaman. Tudi tokrat je izjavil, da se ne pusti »zafrokvali« od upravnika posestva in da se bo zaradi tega obesil. Delovni kolektiv na posestvu je ostro obsojal njegovo početje in sklenil, da ga bo odpustil iz službe. Zadevno raziskuje inspekcija dela. Ubogi štirje otroci, ki bodo zaradi brezobzirnosti in surovosti svojega očeta ostali brez vsakdanjega kruha...

Ljutomer. — Pred dnevi so zborovali gostilničarji iz bivšega radgonskega okraja in se pogovorili o raznih problemih v gostinstvu. Največ govora je bilo o vinskih cenah. Gostilničarji so izrazili mnenje, da so cene vinu porastle zaradi nelojalne konkurence tujih nakupovalcev, ki ne upoštevajo politike cen na našem področju in preplačujejo vinski priderek. Zahtevali so, da Združenje s predlogi posreduje pri oblastnih organih in tako pripomore k normaliziranju stanja na vinskem trgu. Vse mnenja je zlasti predlog, ki se dotika poslovanja Vinarskih združenj in odkupnih podjetij. Te ustanove naj ne bi prodajale pridelka dražje od nakupne cene s stvarnimi poslovnimi stroški, naj ne bi ustvarjale rezervnih fondov. Direktor zdravilišča iz Radenc pa je predlagal, da naj bi gostinska podjetja dobila gotovino in z njo kupila vino tam, kjer bi pač bilo cenejše. Računajo, da bi se z uresničitvijo teh predlogov znatno stabilizirale razmere na vinskem trgu.

—

Vratji vrh

V Vratjem vrhu, na državnem posestvu Crnci, so po uvedbi novega tarifnega pravilnika uvedli akordni način nagajevanja. Posebna komisija, ki so jo ustanovili pri delavskem svetu, ocenjuje učinek dela. Ugotovila je, da je nagajevanje po uspehu dela povečalo storilnost.

★

Pri obnavljanju in povečanju vinogradov uvajajo nov način — žično vzgojo. To poceni obdelavo, ker lahko uporabljajo stroje. Doslej imajo že 4 ha takšnih vinogradov.

★

Na posestvu temeljito obnavljajo sadovnjake. Letošnjo pomlad so zasadili 8 ha s sadikami prilitičnih srednjevelikih jablan. Skropljenje vseh nasadov so dobro opravili, da bi obvarovali pred uničenjem tudi starejša sadna drevesa.

Nekaj drobnih novic z Runča

Tudi na Runču so pionirji in njihovi učitelji priredili proslavo v čast svojih mamicam. Potem, ko so mali pevci zapeli državno himno, je tov. Muršecova pozdravila navzoče žene in matere ter jih seznanila z delom domačega pionirskega odreda, rekši, da je treba pomagati tistim pionirjem, ki bodo letos odšli v poštinske kolonije. Nato so nastopili recitatorji, pa mali igralci s kratko igrico, posvečeno materam. Posebno se je odrezal pionirček Simonič, ko je recitiral ganljivo pesem »Ob grobu padlega partizana«. Slovesnost so zaključili vsi pionirji s pozdravom: »Mamice, radujemo se z vami, hvaležni smo vam za vso materinsko ljubezen in skrb.«

Mladinci so pred kratkim priredili srečolov, ki pa ni uspel zaradi slabega vremena. Izobraževalno društvo je že letos večkrat nastopilo na odru in razveselilo domačine ter okoliške ljudi. Tudi Osvobodilna fronta, ki združuje 150 vaščanov, je oživila in zabeležila nekaj uspehov pri vzgoji svojega članstva.

-br-

V Drvanji je zžorela žaga

V noči od 10. na 11. junij je izbruhnil požar v poslopju žage, ki je last občinskega odbora Drvanja v mariborskem okoliškem okraju. Ker je bila stavba lesena, se je ogenj bliskovito širil in objel vse poslopje. Na pomoč so prihiteli organi Ljudske milice in gasilci od Benedikta in Trojice, ki so pridno gasili ogenj in obvarovali plin-ki motor in bližnje skladišče lesa. Kljub njihovi poštvovalnosti je lastnik utrpel milijonsko škodo, ki jo bo le delno kril z zavarovalnico. Vzrok požara še ni pojasnjen.

Ker je žaga občanom zelo potrebna, bodo zgradili novo poslopje. Pri gradbenem delu bodo pomagali frontovci s prostovoljnim delom, materialom in hrano.

-jk-

Apače

Rezervni oficirji apaške okolice so se zbrali v Apačah. Pomenili so se o bodočem delu svoje organizacije, ki jim bo nudila možnost, da bodo lahko doma sledili razvoju vojne tehnike. Pri tem jim bodo pomagali aktivni oficirji. Sestajali se bodo dvakrat mesečno.

PO SKRITIH KOTIČKIH

SPOŠTUJ STARŠE

To sta gotovo pozabila zakonca Stefan Norčič in njegova žena Jolanda, rojena Poredoš. Gotovo bo sodnijska preiskava ugotovila, zakaj ne marata njenega očeta, ki stanuje v isti hiši z njima in zakaj sta 1. junija izzvala prepir in pretepo. Ko se je nad 70-letni staric vrnil zvečer od sina, je hotel leči. Stefan ga je silil, naj gre večerjat, čeprav mu je odgovoril, da je že večerjal pri sinu. Nato je prišla še hči Jolanda. Prišlo je do ostrega prepira in pretepa, ki je trajal pol ure, dokler s svojim vpitjem niso zbudili sosedov. Pri pretepu so se precej opraskali in potokili, da je stari Poredoš iskal zdravniško pomoč. Zadeva pa bo prišla pred sodišče. Kdo bo imel od tega koristi?

ZIVELA JE NA RAČUN DRUGIH

Pa ne kaka stara ženica, temveč močna in zdrava, komaj 35 let stara Marija Benko iz Nemčevca, štev. 46. Kljub temu noče delati, temveč najrajši pijačanje in seveda tudi špekulira (za kar je bila že večkrat kaznovana) ter krađe. Seveda, neke mora priti do denarja za svoje »luksuzno« življenje. Zato se je tako rekoč že poklicno pečala s tatvino koles. Povezana je bila z Aleksandrom Hasajem iz Sobotje, Copova 4, ki je kot mehanik kolesa razstavil in sestavljal.

Sum je vzbudila, ker je v Moravcih prodajala neko ukradenko kolo, katerega je lastnik prepoznal. Zato bi bilo prav, če ljudje ne bi kupovali koles od neznanih ljudi. Pri Flegarjevi gostilni v Soboti pa se je neki večer smukala okrog, ko je potem zmanjkalo kolo. Ko so v njeni hiši milničniki naredili preiskavo, se jim je smejala, češ da ne najdejo nič. Ko pa so pogledali še v neko jamo za hišo, so našli v vodi pet okvirjev od koles in mnogo drugih delov. Koliko koles je že ukradla, še niso mogli ugotoviti, ker sama noče priznati, gotovo pa že večje število. Da bi se izognila preiskovalnemu zaporu, je trdila, da je noseča, čeprav ni bila, kakor je ugotovil zdravnik. Benkova je tip pokvarjene ženske, kakršne je treba izločiti iz naše družbe, če se ne marajo izboljšati.

PES JO JE IZSLEDIL

Jolanka Crnko iz Kocenove ulice v Soboti si je privoščila pesu na vrtu svojega sosedja Vinkoviča. Mislija je, da Vinkovič svoje pesu ne bo poznal drugače pa ji ne bo mogel dokazati krivde. Ker pa je Vinkovič tatvino takoj prijavil Ljudski milici, so ti prišli s policijskim psom, ki je našel sled naravnost k Crnki. Na njenem domu so našli tudi pesu. In takrat ni mogla več zanikati.

MAŠČEVAL SE JE NAD POLICO

Franc Tot, mizar v Soboti, je naredil veliko polico. Ker je v delavnici zaradi velikosti ni mogel sestaviti, je to naredil na dvorišču. Zvečer so jo sosedovi otroci pri igri prevrnili in je padla na nogo Aleksandru Renku ter mu jo zlomila. Ko se je otrokovo oče zvečer vrnil, je v jezi s sekuro razbil polico. Tega gotovo ne bi naredil, če ne bi bil pijan, ker bo storjeno škodo moral povrniti.

Beltinci

Maršal Tito se je zahvalil za čestitke pionirskemu odredu nižje gimnazije v Beltincih, katere mu je poslal za rojstni dan. Pionirji so zahvalo sprejeli z velikim veseljem in ponosom ter so jo izobesili na častnem mestu v šolskih prostorih.

★

Beltinske žene — bro pripravile in izvedle Teden matere in otroka. Ob večerih so imele več dobro uspešnih zdravstveno-vzgojnih predavanj. V nižji gimnaziji je bilo več roditeljskih sestankov. Žene pa so pripravile tudi gostitev 800 otrok. Stroške so krile iz prostovoljnih prispevkov.

Pri Gradu bodo odprli kino

Nabavili so si kino-aparaturu, ki so jo namestili v dvorani zadržnega doma. Otvoritev bo s prvo predstavo 29. junija. Nedvomno je to veliki kulturni napredek ne samo Grada, temveč tudi okoliških vasi, ker bodo tudi prebivalci teh lahko redno obiskovali predstave. Danes si bo to, kar so si včasih lahko privoščili le premožni mestni ljudje, privoščili vsak kmečki človek. Od dobrega filma se bodo tudi marsikaj naučili. Tako se odpravlja razlika med mestom in vasjo.

Pri nabavi kino-aparature ima mnogo zaslug Fronta in vodstvo kmetijske zadruge. Aparatura je na široki trak, z močnim tonom in razsvetljavo, zato bo gotovo vsakega, ki bo obiskoval predstave, zadovoljila.

Ustanovili so tudi občinsko podjetje »Bufet«.

★

Telesnovzgojno društvo »Partizan« pri Gradu je dobilo veliko igrišče, na katerem se iz dneva v dan razvija vedno bolj napeta dirka za žogo. Prostor za igrišče jim je dalo državno posestvo Rakičan in sicer nek travnik, katerega jim je dalo v uporabo.

-vo-

Žepovč

Igralska skupina žepovske krajevine Zveze borcev pripravlja igro »Raztrganica«. Kljub mnogemu delu na polju se zbirajo dvakrat tedensko k vajah. Pravo, da morajo dobro naštudirati, ker bodo gostovali tudi v Ljutomeru. Z dobro voljo se najde tudi za kulturno-prosvetno delo še nekaj časa.

OD TU IN TAM

RIBIČA STA SE UJELA

Ribiči navadno lovijo ribe, včasih pa se tudi sami ujamejo, če svoj posel opravljajo brez dovoljenja. Tako so Kolomana Vitmarja ujeli z njegovim košem vred, s katerim je lovil ribe v Ledavi, Franca Dornija iz Vrešče pa z njegovo mrežo ter ju predali sodniku za prekrške.

Pri pomanjkljivi kontroli

Finančni poročevalec Ivan Zunko in tajnik Tomaž Kautič bivešega KLO Ledinek sta lani pri pobiranju davka poverila 52.144 din. Tako sta hotela na lahek, čeprav nedovoljen način, zaslužiti. Pri tem se je posebno odlikoval Zunko, ki ni vodil potrebnega zbirnika vplačil in je celo popravljal kopije potrdil, misleč, da bo tako prikril primanjkljaj. Iz ljudske blagajne je izginilo v njegov žep 47.314 din. V njegovi odsotnosti, ko je bil na vojaških vajah, pa je tajniku Kautiču zmanjkalo še 4830 din. Storila se bosta za svoja dejanja zagovarjala pred sodiščem.

RADA BI SE VOZILA

Pri otrocih sploh prevladuje taka bolezen, da bi se rad vozil. Ta bolezen pa ni pri vseh tako velika, da bi jih zapegljala v tatvine, kot je 15-letno dekle iz Sebeborca Eteko Varga. Koloman Benko v Martjančih je imel pred hišo prislono svojo kolo. Ko je Eteka prišla mimo, ga je kar vzela in se z njim odpeljala v Soboti. Pa ne le za eno pot. Nameravala ga je obdržati, zato ga je odpeljala k hiši svojega brata, katerega pa ni bilo doma, da bi ga tam shranila. Pa ni imela sreče, ker so jo zasledili organi Ljudske milice.

TO NI STVAR ZAUPANJA

Predzadnje nedeljo so v Rakičanu priredili zabavo s plesom. Na tej zabavi je KZ Rakičan pobirala prostovoljne prispevke, baje za gradnjo nekega spomenika. Za to pa niso imeli niti potrebnega dovoljenja niti značk, ki bi se v ta namen morale prodajati — da bi vsak darovalec dobil potrdilo za svoj prispevek. Nabiranci so se zagovarjali, da bodo značke v vrednosti zbranega denarja pozneje sami uničili. Ker pa tak način zbiranja prostovoljnih prispevkov ni dovoljen — ker bi to lahko nekdo izkoristil v lastno korist — je Ljudska milica preprečila, zbran denar pa zaplenila.

EKONOMSKA SREDNJA SOLA V MURSKI SOBOTI

sprejema za šolsko leto 1952/53 v prvi razred dijake(-inje), ki so dovršili 4. ali do vključno šolskega leta 1950/51 s razred gimnazije — Prijave za vpis oziroma prošnje za sprejemni izpit sprejema ravnateljstvo do 3. septembra t. l. Natančnejša navodila, kdo se more vpisati brez sprejemnega izpita in o samem sprejemnem izpitu so na razglasni deski v šoli.

Ravnateljstvo

KDO izkorišča potrošnike

Na članek »Nedovoljen zaslužek« objavljen v 25. številu našega lista, dne 19. junija, smo prejeli sledeče pojasnilo: Uradno določena cena bučnega olja, ki ga proizvajalno podjetje dostavi kupcu, znaša 215 din, maloprodajna cena v trgovini 230 din; jedilno olje 185 din, maloprodajna cena 200 din. Grosistično trgovsko podjetje sme pribiti samo svojo maržo in prevoz s postaje, kar poveča ceno jedilnega olja na 188 do 190 din. »Koloniale« Sobotja pa je prejelo jedilno olje fakturirano 197,70 din. Naš maloprodajni zaslužek je 5,4% kalo in prevoz v trgovino, kar znese 15 din, ne pa 2,30 din. Zato po 200 din nismo mogli prodajati, ker bi podjetje imelo izgubo. Bučno olje pa je grosist kalkuliral 226 din, zato ga nismo mogli prodajati po 230 din, kakor je uradno določena cena.

Po našem mnenju je do tega prišlo zato, ker grosisti ne upoštevajo uradno določenih cen. Če bi mi prejeli olje po uradno določenih cenah, bi ga tudi prodajali po predpisani cenah. Visoke cene so tudi zaradi tega, ker proizvajalec proda grosistu, ta še drugemu grosistu; blago gre skozi več rok, kar dviga ceno. Ko smo se zaradi nabave olja obrnili naravnost na tovarno, smo dobili odgovor, da ima prednost grosistično podjetje. Nakazilo pa izda Svet za blagovni promet pri vladi LRS. Zgodilo se je, da je trgovsko podjetje »Živila« v Ljubljani nakazalo olje direktno iz tovarne grosistu in zaračunalo svojo maržo, čeprav ni imelo nobenih stroškov. Drugi grosist je zopet priračunal svojo maržo, kar ceno dviga. Zakaj ne bi lahko prišlo olje iz prve roke v maloprodajno mrežo, kar je cilj socialističnega trgovanja?

Navedbe v Ljudskem glasu, da si je podjetje ustvarilo ogromen dobiček, niso točne, ker so nabavne cene bile višje, kakor so bile uradno določene. Napake je treba zatreči že v kalli, da artikli, ki imajo uradno določene cene, pridejo od proizvajalcev ali grosistov v maloprodajno trgovsko mrežo po predpisani cenah. Takrat ne bi prišlo do previsokih cen v naših trgovinah.

»Koloniale« Sobotja

Iz sodne kronike

Murska Sobotja. — Pred tukajšnjim sodiščem je bila pred dnevi razprava proti Antonu Humarju in Antonu Režonji iz Rakičana, ki sta 8. junija t. l. lovila ribe v Ledavi pri gozdu Hraščica. Zasačili ju je gozdni čuvaj, ko sta vrgla v vodo dinamične naboje in z njimi uničila nad 160 kg mladih ribic. Sodišče je po dokaznem postopku obsodilo: Antona Humarja na kazen 6 mesecev zapora in povračilo škode v znesku 17.000 din, Antona Režonjo pa na 6 mesecev zapora in plačilo 5000 din. Kot oškodovana stranka je pred sodiščem nastopila pomurska ribarska zadruga. Franc Norčič je kot kolarski pomočnik v mestnem podjetju v Murski Soboti prejel za kolarska popravila od raznih strank okrog 8000 din. Ta denar pa je, namesto da bi ga dal v blagajno, obdržal zase. Okrajno sodišče v Soboti ga je zaradi zatajitve obsodilo na štiri mesece zapora, povrniti pa mora tudi vso povzročeno škodo.

Franc Dervarič je kot predsednik KLO v Radovcih kaj slabo gospodaril. Od leta 1948 dalje si je prisvojil preko 40.000 din, ki so jih vplačali davkoplačevalci na račun davkov. Kot predsednik, ki je sprejemal tudi ves denar, ni Dervarič vodil nobenih blagajniških knjig o tem, koliko in zakaj so ljudje vplačevali. Prav tako ni vodil nikake evidence nad denarjem, ki ga je dvigal iz proračuna KLO. Tako je nastalo zaradi njegovega malomarnega poslovanja okrog 100.000 din škode. Okrajno sodišče v Soboti je Dervariča obsodilo na tri leta zapora in na povrnitev škode okrog 130.000 din. Zoper to sodbo se je Dervarič pritožil na Okrajno sodišče v Mariboru, ki pa je sodbo okrajnega sodišča v Soboti potrdilo.

Matija Forjan, poljski delavec iz Melince, je že septembra 1949, leta vzel v Beltincih moško kolo, last Franca Zerdina; ki je bilo prislonojeno pred gostilno, in se z njim odpeljal domov. Kolo je Forjan nato shranil pri nekem svojem prijatelju, sam pa je odšel v vojsko. Njegova tatvina pa ni dolgo ostala skrita. Ko se je vrnil od vojakov, ga je okrajno sodišče v Soboti obsodilo zaradi tatvine na 4 mesece zapora.

DVE SOFERSKI

Soferji so znani po neizgovornosti, drugače se jih ljudje le redkokdaj spomnijo. Teh neizgovornosti ne srečajo na največkrat krivi sami — čeprav ne upoštevamo besed tistega modrijana, ki je rekel: »Če ne bi vozili, ne bi moglo biti nesreče.« — ker niso dovolj previdni.

Vaditelj tečajnikov pri Avto-moto društvu v Soboti Sparaš je šel s tečajnico Vogler na šolsko vožnjo. Vozila je tečajnica. Na nekem ostrem ovinku v Vidoncih je zasukala avto, za ovinkom pa je pozabila smer vožnje izravnati po cesti, zato je avto delal ovinek še naprej v meter in pol globoko grabo. Avto se je prevrnil in pri tem pretrpel za okrog 130.000 din škode. K sreči ni bilo človeških žrtev, Sparaš je dobil le manjše poškodbe.

16. junija ob polnoči pa se je prevrnil avtotaksi Rituper na glavni cesti Sobotja—Rankovci, ker je počila prednja desna guma. Neka žena, ki je sedela zraven soferja, je dobila lažje poškodbe, sofer pa se je poškodoval na prsih od udarca na krmilo. Ostali potniki so ostali nepoškodovani. Do take nesreče gotovo ne bi prišlo, če bi sofer vozil počasneje.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 27. junija — Ema
Sobota, 28. junija — Zorana
Nedelja, 29. junija — Peter in Pavel
Ponedeljek, 30. junija — Emilija
Torek, 1. julija — Bogoslav
Sreda, 2. julija — Marija
Četrtek, 3. julija — Nada
Petek, 4. julija — Urh
Sobota, 5. julija — Ciril in Metod
Nedelja, 6. julija — Dušica

Sonce vzhaja v petek, dne 27. junija ob 4,12, zaide ob 19,56, dolžina dneva 15,44; — v soboto, dne 6. julija vzhaja ob 4,18, zaide ob 19,55, dolžina dneva 15,37.

SPOMINSKI DNEVI: 27. junija 1942. leta je izšel odlok IOOF o ustanovitvi Narodno-osvobodilnega sveta z nekaj poverjenitvami na osvobodjenem ozemlju. — Istega dne, v letu 1941, je odšla iz Maribora prva skupina partizanov na Pohorje, kjer so ustanovili Pohorsko četo. — 28. junija 1942. leta so partizani osvobodili pri Verdu 310 slovenskih internincev, ki so jih Italijani namestavili odpeljati v internacijo. Pri tem napadu je bilo ubitih 50 Italijanov. — 3. julija 1941. leta je bil osnovan prvi partizanski odred Srbije. — 3. julija 1942. leta je 1. Jalterski bataljon napadel in uničil rudnik Huda Jama pri Laškem.

KINO

MURSKA SOBOTA — 27. do 29. junija jugoslovanski film »Deček Mita«.

ČEPINCI — 29. junija jugoslovanski film »Rdeči cvet«.

OBJAVA

UPRAVA DVOLETNE KMETIJSKE, VINARSKO-SADJARSKO SOLE V SVEČINI razpisuje vpis za šolsko leto 1952-53. Čas vpisa traja od 21. junija do 31. avgusta 1952. Sprejme se 35 dijakov. Dopolnilne je pouk teoretičen, popoldne pa so praktične vaje na šolskem posestvu. Ves čas šolanja učenci stanujejo v domu šole.

Pogoji za vpis so sledeči:

1. starostna doba najmanj 16 let;
2. predložba: najmanj s prav dobrim uspehom končana osnovna šola. Prednost imajo učenci s podelitvijo gimnazije;
3. prispevek staršev za vzdrževanje učenca v višini 900—1500 din. Upošteva se premoženjsko stanje staršev. Resnično revnim z ozirom na pridnost daje šola podporo;
4. kandidati morajo izkazati s podelitvijo, kjer se ukvarjajo s kmetijstvom.

Potrebni dokumenti:

1. rojstni list;
2. zadnje šolsko izpisevalno;
3. lastnorčno napisano prošnjo;
4. zdravniško izpisevalno;
5. potrdilo občinskega LO o premoženjskem stanju;
6. izjava staršev, odnosno ustanove, ki pošilja, da se strinja s posejanjem šole, ter da so voljni plačevati šolnino in višini po dogovoru na podlagi premoženjskega stanja;
7. odjavnica občinskega LO.

Vse navedene dokumente ter eventualne informacije pošljite na naslov:

Vinarsko-sadarska šola Svečina,

o. Zg. Kungota nad Mariborom

OBJAVA

1. Mladinci, ki se želijo učiti obrti, naj se prijavijo v pisarno obrtne zbornice v Ljutomeru. Prijave sprejemamo vsak dan do 11. ure popoldne. Interesenti morajo imeti zadostno šolsko izobrazbo, poiskati pa si morajo tudi mojstra.
2. Vajenci, ki so opravili zaključne izpite v strokovnih šolah in tečajih, naj se priklase za praktične izpite. Treba je predložiti sledeče dokumente: svojeručno napisano prošnjo, kolikovan s 30 din; spričevalo o zaključnem teoretičnem izpitu; učno pogodbo in potrdilo podjetja oziroma mojstra, da se je predpisano dobo učil. Datum pomožniških izpitov bo določila izpitna komisija in ga bomo objavili naknadno.
3. V Mariboru bodo odprli mojstrsko šolo za šivilje. Interesentke, ki imajo za šolanje potrebne pogoje, naj se oglase na tukajšnji zbornici.

Iz pisarne OOO — Ljutomer

ZAHVALA

Prav toplo se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin našega dragega očeta, tasta in brata

STEFANA GORIČKEGA

na njegovi zadnji poti, kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, nadalje mestni obrtni godbi ter gasilski četi in čevljarskemu čehu za poslovilne besede.

Družine

Gorički, Kalamar in Cagran

MALI OGLASI

Beseda din 5. Za pismeno dajanje naslovov je priložiti din 20.

10 TESARJEV IN 20 ZIDARJEV sprejme takoj na delo v Ljubljani Splošno stavbno podjetje »Tehnika« v Ljubljani. Akordni zaslužek je ugoden.

PRODAM MOTORNO KOLO »DKW« 125 cm v brezhibnem stanju. Evgen Cug, OLO Murska Sobotja.

PRODAM: kmečki voz, novo slamorez-nico in 6-čevni električni radio aparat — po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.

POLOVICO HIŠE (kompletne enosobno stanovanje) z vrtom prodam. Polzeve: Kovača Stefana 19, M. Sobotja.

3 KOMPLET

